

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

DIVADELNÍ PŘESAHY - hranice teatrálnosti vystupování advokátů před soudem a divadelní inspirace na závěr

Zástupce protistrany hlasitě zakřičí Stop! Rychlým krokem míří do středu místnosti, přeskakuje roh stolu a dostává se mezi soudkyni a svědecký pultík. Jako zosobnění Sochy svobody svírá ve vztyčené ruce nikoli pochodeň ale jakýsi dokument. Mého klienta si ostře změří pohledem, načež se pomalu otáčí k soudu. „Vážený soude“, zadeklamuje, „žalobce lže...LŽE...a tady je důkaz. Lže o této věci, jako lže o všem ostatním!“ S pocitem, že zlikvidoval kredibilitu všeho, co jsme v řízení tvrdili a prokazovali, pak advokát pokládá předmět doličný oběma rukama jako svatou relikvii soudu na stůl. Poté si krátce a ostře změří také mě a pomalým krokem odchází na své místo.

Soudkyně rychle prolétne očima dokument, potichu (ale velice slyšitelně) poznamená: „Není třeba tady z toho dělat kovbojku.“ Poté nevzrušeně pokračuje ve výslechu. Tohle není začátek nového nekonečného seriálu z právního prostředí, ale realita českých soudních síní.

Nechci zde svého ctěného kolegova v nejmenším hanit. Jeho zapálení pro věc, byť jeho dopad v tomto konkrétním řízení byl velice malý, ve mně naopak zanechalo hlubokou stopu. Byť jsem sama spíše příznivcem deeskalace konfliktů a umírněně prezentovaných faktů, jeho vystoupení mi opět připomnělo, že **v některých případech je určitá zaujatost a emotivní přednes advokáta bezpochyby na místě. Zvláště pak mluvím o řízeních, v nichž jde více o vyšší ideu spravedlnosti než o správný výpočet úroku z prodlení.** Nemluvím jen o opravdu „silných“ kauzách znásilnění, domácího násilí, týrání zvířat nebo šikany v zaměstnání. I „obyčejnější“ případy jako například lichevní smlouvy, náhrada škody, vypořádání SJM, výpověď z nájmu a řada dalších mohou mít silný náboj (ne)spravedlnosti, který by měl advokát smysluplně akcentovat.

Evropský soud pro lidská práva má dokonce v této souvislosti za to, že **„advokáti mají právo na určitou míru přehánění nebo provokace, pokud to slouží obhajobě jejich klienta“**. [1] Také další evropská judikatura má za to, že sankce za nemístné projevy advokáta by měla následovat pouze po urážkách soudu *vulgární* povahy, a to pouze za předpokladu, že *„nebyly vyprovokovány stejným předcházejícím chováním soudu“* [2] Judikatura Ústavního soudu ČR velí postihovat advokáty pouze za jednání, které je *„hrubě urážlivé“* [3].

Rozehnal ve svém díle Strategie civilního procesu přiléhavě píše, že **„horlivost advokáta je kompatibilní s etikou a je nejvyšším projevem jeho profesionality“** [4]. Etický kodex advokacie pouze uvádí, že advokát, který zastupuje nebo se účastní projednávání věci u soudu nebo tribunálu je povinen **s veškerou úctou a zdvořilostí vůči soudu** hájit zájmy klienta čestně a beze strachu, bez ohledu na své vlastní zájmy. Míra průbojnosti, patosu a jisté teatrálnosti je tedy za dodržení výše uvedeného vlastně na nás, advokátech.

Pro ty z Vás, kteří tedy stejně jako já hledají inspiraci, jak zakomponovat do svého soudního projevu více dramatu (či dokonce v duchu judikatury ESLP více *provokace*), mám na závěr několik **doporučení na provokativní divadelní představení se silným právním akcentem.**

V pražském **Švandovo divadle** exceluje Marie Štípková v inscenaci **Na první pohled** v roli advokátky, která obhajuje oběti znásilnění. Drama o hledání spravedlnosti v soudním systému, které se zamýšlí nad taktikou a technikou kladení otázek, jež vedou k ospravedlnění mužů nařčených ze znásilnění, je českou premiérou světově proslulého monodramatu od **Suzie Miller**, australské právničky a oceňované dramatičky.

Další dvě díla pocházejí z pera **Barbary Herz**, české divadelní režisérky dokumentárního divadla, která za svůj boj za práva nejen žen obdržela několik ocenění. V **pražském divadle Rubín** se hraje její **Istanbulská úmluva**, která pojednává o textu a zejména smyslu Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, jejíž ratifikaci naši zákonodárci v lednu 2024 velice těsnou většinou odmítli.

V **olomouckém divadle Na cucky** se pak můžete podívat na její **Tanec dervišů**, v němž Veronika Lazorčáková, držitelka Thálie, v barvitém a velice muzikálním díle vypráví mediálně známý příběh Dušana Dvořáka, adiktologa a aktivisty, který upřednostnil pomoc svým pacientům před vlastním bezpečím, když využíval pro jejich léčbu extrakty z marihuany. Pan Dvořák se po uvedení hry dostal na svobodu, kde se snaží pomáhat svým bývalým spoluvězňům.

Posledním dílem mého čistě subjektivního výběru právních dramát je interaktivní hra **Teror**, moderní inscenace německého trestního obhájce **Ferdinanda von Schiracha**. Publikum se stává porotou, která nakonec rozhodne o tom, zda pilot letadla měl právo zabít 164 lidí, aby (možná) ochránil dalších 70.000 obětí. Hru přináší několik divadel v České republice a řada zahraničních. Vznikly k ní i webové stránky[5], na nichž je možné sledovat, jaký mají lidé z celého světa názor na výsledek procesu. Není to v žádném případě jednoznačné. Zde také uvidíte, která divadla drama aktuálně uvádějí.

Přeji všem svým kolegům příjemné kulturní zážitky a těším se na setkání na půdě nejen soudní ale i té divadelní.

Mgr. Jana Štěpničková Strachová,
advokátka

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

[Valíček & Valíčková, advokátní kancelář](#)

Kanceláře **Brno**: Nám. Svobody 18, Brno

Kancelář **Praha**: The Flow Building, Václavské nám. 47, Praha
Kancelář **Vyškov**: Dukelská 12, Vyškov
Kancelář **Ivančice**: Petra Bezruče 2, Ivančice

Tel.: 770 685 603

email: info@brno-advokatnikancelar.cz

[1] Steur proti Nizozemsku (2003), Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Steur proti Nizozemsku (stížnost č. 39657/98)

[2] KOSAŘ, D. Kobenter proti Rakousku: Přípustná míra kritiky soudcovského stavu. Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, Praha: ASPI, 2007, X, č. 1, s. 32-41. ISSN 1212-2211

[3] Viz např. Nález (ÚS) Ústavní soud - senát ze dne 19.01.2016 sp. zn. I. ÚS 750/15 - 1, ISSN 2336-517X

[4] ROZEHNAL, Aleš, Strategie civilního procesu, 2018, 2. rozšířené vydání, ISBN 978-80-7380-713-9, str. 11

[5] Viz [TERROR - Ferdinand von Schirach - Abstimmungsergebnisse](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)